

Vergaderjaar 2015–2016

30 196

Duurzame ontwikkeling en beleid

Nr. 368

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 november 2015

Middels deze brief kom ik tegemoet aan het verzoek van de vaste commissie voor Economische Zaken om een reactie te geven op het rapport «Living Blue Planet Report» van het Wereld Natuur Fonds. In dit rapport schetst het Wereld Natuur Fonds (WNF) de staat van de oceanen en zeeën. Dit is een beeld van een grote afname van het leven in de oceaan en de sociaal en economische effecten daarvan, als ook de gevolgen voor de voedselzekerheid. Ik zie het rapport van het WNF als een steun in de rug voor het standpunt dat niets doen geen optie is. We zijn immers voor een groot deel afhankelijk van de oceanen voor de wereldwijde voedselproductie, werkgelegenheid maar ook het behoud van soortenrijkdom. Een en ander sluit goed aan bij de uitkomsten van de *Global Oceans Action Summit for Food Security and Blue Growth* die mijn ambtsvoorganger vorig jaar in Den Haag heeft georganiseerd (Kamerstuk 30 196, nr. 251).

Onlangs is in het kader van de Verenigde Naties de Duurzame Ontwikkelings «Agenda 2030» aangenomen met de bijbehorende *Sustainable Development Goals* (SDGs) (Kamerstuk 32 605, nr. 175), waaronder SDG-14. SDG-14 luidt: Het in stand houden en duurzaam gebruikmaken van oceanen, zeeën en mariene hulpbronnen voor duurzame ontwikkeling. SDG-14 hangt nauw samen met SDG-2, die luidt als volgt: Het uitbannen van honger, het realiseren van voedselzekerheid en verbeterde voeding en het bevorderen van duurzame landbouw. Ik deel de opvatting van het WNF dat deze opgave alleen waargemaakt kan worden met voldoende investeringen voor het herstel en behoud van onze mariene hulpbronnen.

Het is van groot belang dat de implementatie van de deze en de andere SDGs met voortvarendheid ter hand wordt genomen. Het vereist een mondiale en integrale aanpak, waarin ook ik mijn verantwoordelijkheid neem. Overheden, bedrijfsleven, wetenschap, NGO's en de samenleving zullen deze uitdaging gezamenlijk moeten aangaan. De zogenaamde Blue Growth aanpak, waar ik volledig achter sta, omvat voedsel,

duurzaamheid, werkgelegenheid, en mogelijkheden voor ontwikkeling van baten vanuit oceanen en kust. Het benadrukt het behoud en het duurzaam beheer van ecosystemen en visbestanden en billijke voordelen voor de kustgemeenschappen die van hen afhankelijk zijn.

Ik wil hieronder kort ingaan op twee recente ontwikkelingen rondom schone oceanen, te weten de lancering van een *Global Network for Action on Blue Growth and Food Security* (het *Global Network*) en een nieuw internationaal verdrag voor mariene biodiversiteit op volle zee. Wat betreft duurzame visserij, nemen we binnen de Europese Unie de verantwoordelijkheid voor het duurzaam beheer voor oceanen en zeeën wereldwijd via het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) (Kamerstuk 32 848). Mondiaal wordt het visserijbeleid vooral bepaald onder het United Nations Fish Stock Resolution als onderdeel van het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties. Hierin vindt regulering plaats van *highly migratory species*, *straddling stocks* en het vermijden van bijvangst van vogels en schildpadden. Ik zet me bijvoorbeeld samen met de EU in voor verdere regulering op het gebied van de *deepsea bottom trawling* en een verbod op *sharkfinning*.

Intensivering voedselzekerheid en Blue Growth

Begin dit jaar is in Grenada tijdens een strategische actiebijeenkomst over *Blue Growth and Food Security* het genoemde *Global Network* gelanceerd met de ondersteuning van onder andere Nederland, FAO en de Wereldbank. Dit initiatief is een vervolg op de *Global Oceans Action Summit for Food Security and Blue Growth (Oceans Summit)* (Kamerstuk 30 196, nr. 251) die mijn voorganger begin 2014 heeft georganiseerd om nieuwe, concrete en innovatieve activiteiten en partnerschappen op te zetten. Tijdens een *Oceans Summit* in Lissabon dit jaar in juni en tijdens een side-event onlangs bij de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties is het belang van het *Global Network* herbevestigd. Hierin is ook het belang aangegeven om met de verschillende partners op korte termijn een actiegerichte strategie te ontwikkelen om publieke en private investeringen onder het *Global Network* van de grond te krijgen.

Samen met de partners wil ik de komende jaren het *Global Network* verder laten groeien en zorgen dat naast de bestaande partnerschappen, internationaal meer en meer activiteiten en partnerschappen worden opgezet en ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Samen met Grenada is Nederland co-voorzitter van het *Global Network*. Zoals ook aangegeven in het rapport van het WNF, is in relatie tot het voedselzekerheidsvraagstuk ook een belangrijke rol weggelegd voor de ontwikkeling van duurzame aquacultuur. Dit moet echter wel op een verantwoorde en duurzame manier gebeuren. Nederlandse kennis en expertise vanuit kennisinstellingen en bedrijfsleven (*capacity building*) kunnen behulpzaam zijn bij deze ontwikkeling met name ook in ontwikkelingslanden. Een goed voorbeeld hiervan is het lopende initiatief *Food Tech Africa* in Oost-Afrika met een focus op Kenia dat de voedselzekerheid bevordert door het opzetten van een volledig geïntegreerde aquacultuur keten. Het is een publiek-private samenwerking die de krachten van het Nederlandse bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheidsorganen bundelt in samenwerking met lokale actoren.

Mariene biodiversiteit op volle zee

Binnen de Verenigde Naties wordt onderhandeld over een nieuw verdrag voor de oceanen, waardoor mariene biodiversiteit een nadrukkelijke plaats zal krijgen in het mondiale zeerecht (het VN Zeerechtverdrag). Samen met de EU ben ik voorstander van dit nieuwe verdrag. Het kan

bijdragen aan een betere kraamkamer voor bestaande mariene soorten en aan het behoud van iconische soorten. Oplossingen die ook in het Wereld Natuur Fondsrapport worden aangeboden. Ik wil me in dit verdrag hard maken voor het vastleggen van bindende afspraken over mariene gebiedsbescherming op volle zee (MPA's), een verplichte milieueffectrapportage voorafgaande aan nieuwe activiteiten op volle zee (prior EIA) en op afspraken over de toegang tot en de verdeling van mariene genetische bronnen (MGR) op volle zee. Daarnaast vind ik het samen met de EU redelijk om – als onderhandelingsinstrument – tegemoet te komen aan de waarde die de G77 begrijpelijkerwijs hecht aan *capacity building* ten aanzien van wetenschappelijk onderzoek op volle zee. Tenslotte ben ik van mening dat de reeds bestaande juridisch-technische afspraken rond diepzee mijnbouw uitgebreid dienen worden met nadere randvoorwaarden ter bescherming van de mariene biodiversiteit.

Naast bovengenoemde multilaterale onderhandelingen, zet ik mij ook in op de bescherming van mariene soorten en gebieden in andere gremia. Zo is en blijft Nederland een pleitbezorger van een absoluut verbod op het vangen van walvissen in de *International Whaling Commission* (IWC) en is Nederland een groot voorstander van het opnemen van bedreigde haaien, roggen en andere mariene soorten op de bijlagen van het CITES verdrag. Ook de doelstellingen van het CBD-verdrag om wereldwijd te komen tot 10% beschermde mariene gebieden staat onverminderd. Aan dit laatste heb ik onlangs nog een bijdrage geleverd door – op verzoek van de eilandbesturen – het initiatief te nemen om een beschermd reservaat voor haaien en zeezoogdieren rond de Nederlands Caribische eilanden aan te wijzen. Ook blijft Nederland in het Caribisch gebied actief in het Carthagena Verdrag (SPAW protocol) en het inter-Amerikaans verdrag ter bescherming van zeeschildpadden. De kritieke achteruitgang van de zeeschildpadden worden ook als voorbeeld genoemd in het rapport van het Wereld Natuur Fonds.

Tot slot

Onlangs heeft ook de Europese Commissie een publieke consultatie uitgeschreven rondom *Oceans Governance*. In reactie daarop vraag ik samen met mijn collega's van Buitenlandse Zaken en Infrastructuur en Milieu onder andere aandacht voor het genoemde *Blue Growth* initiatief en de implementatie van SDG-14. Mijn collega van Buitenlandse Zaken zal deze reactie naar uw Kamer sturen. Ik roep verder alle partijen, waaronder het Wereld Natuur Fonds op door te gaan met het opzetten van goede projecten en partnerschappen en het doen van investeringen, die de *Blue Growth* agenda verder ondersteunen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
M.H.P. van Dam